ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 2.6.2014
COM(2014) 401 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την εφαρμογή των γενικών προσανατολισμών των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών που έχουν ως νόμισμα το ευρώ

{SWD(2014) 401 final}

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την εφαρμογή των γενικών προσανατολισμών των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών που έχουν ως νόμισμα το ευρώ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 136 σε συνδυασμό με το άρθρο 121 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών[1], και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών[2], και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής[3],

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της οικονομικής και δημοσιονομικής επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής οικονομικής πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1) Να προωθήσουν τις εργασίες για την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης και να συμβάλουν στη βελτίωση του πλαισίου οικονομικής εποπτείας στο πλαίσιο της αναθεώρησης που προβλέπεται για το τέλος του 2014. Το σημερινό οικονομικό περιβάλλον της ζώνης του ευρώ χαρακτηρίζεται από σταδιακή, αλλά ακόμη εύθραυστη οικονομική ανάκαμψη. Κατά τη διάρκεια του 2013 και στις αρχές του 2014, ο πληθωρισμός στη ζώνη του ευρώ υποχώρησε σημαντικά και αναμένεται να αυξηθεί πολύ σταδιακά μόνο στη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα των προβλέψεων, γεγονός που αντικατοπτρίζει την υπάρχουσα χαλαρότητα καθώς και τις παρατηρούμενες αναπροσαρμογές των σχετικών τιμών στις ευάλωτες οικονομίες και με τη συνεχιζόμενη ανατίμηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ευρώ. Επιπλέον, μολονότι η βάση της ανάκαμψης διαρκώς διευρύνεται, οι αποκλίσεις μεταξύ των χωρών της ζώνης του ευρώ παραμένουν σημαντικές.

2) Η ζώνη του ευρώ δεν είναι απλώς το άθροισμα των μελών της. Η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση κατέδειξε σαφώς τις στενές σχέσεις αλληλεξάρτησης που υπάρχουν στη ζώνη του ευρώ και υπογράμμισε την ανάγκη ενίσχυσης του

[1] ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.
[2] ΕΕ L 306 της 23.11.1997, σ. 25.
[3] COM(2014) 401 final.

συντονισμού των δημοσιονομικών, χρηματοπιστωτικών και διαρθρωτικών πολιτικών μεταξύ των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ ώστε να επιτευχθεί μια συνεκτική πολιτική στάση για ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ έχουν δεσμευτεί να αναλάβουν σειρά ριζικών μεταρρυθμίσεων πολιτικής και να συντονίζουν τις πολιτικές τους με την υπογραφή, στις 2 Μαρτίου 2012, της Συνθήκης για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση (ΣΣΣΔ) στην οικονομική και νομισματική ένωση. Η έναρξη ισχύος του «δίπτυχου» κανονισμών το 2013 συνέβαλε στην περαιτέρω εμβάθυνση του συντονισμού της δημοσιονομικής και οικονομικής πολιτικής εντός της ζώνης του ευρώ. Τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ έχουν ιδιαίτερη ευθύνη να μεριμνήσουν για την αποτελεσματική εφαρμογή του νέου πλαισίου διακυβέρνησης. Προς τον σκοπό αυτόν, χρειάζεται να ασκηθεί αυξημένη πίεση από ομοτίμους για τη στήριξη της εφαρμογής εθνικών μεταρρυθμίσεων και δημοσιονομικής σύνεσης, περισσότερη αξιολόγηση των εθνικών μεταρρυθμίσεων από την άποψη της ζώνης του ευρώ, εσωτερίκευση των πιθανών δευτερογενών επιπτώσεων, καθώς και πολιτικές τόνωσης οι οποίες είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την εύρυθμη λειτουργία της ΟΝΕ.

3) Δεδομένης της έντονης αλληλεξάρτησης μεταξύ των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, ενδέχεται να υπάρχουν σημαντικές δευτερογενείς επιπτώσεις που σχετίζονται με την εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων οι οποίες πρέπει να ληφθούν υπόψη προκειμένου να βελτιστοποιηθούν ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των πολιτικών για τα μέλη της ζώνης του ευρώ μεμονωμένα, αλλά και για τη ζώνη του ευρώ ως σύνολο. Για παράδειγμα, η βελτίωση του συντονισμού της δράσης για την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων θα διευκολύνει την απαραίτητη σύγκλιση μεταξύ των κρατών μελών. Η έγκαιρη συζήτηση για τα σχέδια μεταρρυθμίσεων των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, με βάση τις υφιστάμενες πρακτικές, καθώς και η αποτελεσματική εφαρμογή της διαδικασίας μακροοικονομικής ανισορροπιών είναι καίριας σημασίας από την άποψη αυτή.

4) Μία από τις βασικές προκλήσεις πολιτικής που αντιμετωπίζει η ζώνη του ευρώ είναι η μείωση του δημόσιου χρέους, πράγμα που μπορεί να επιτευχθεί με την εφαρμογή διαφοροποιημένων, φιλικών προς την ανάπτυξη δημοσιονομικών πολιτικών, ενισχύοντας παράλληλα το αναπτυξιακό δυναμικό της ζώνης του ευρώ. Χάρη στις προσπάθειες εξυγίανσης των τελευταίων ετών, η δημοσιονομική κατάσταση της ζώνης του ευρώ έχει βελτιωθεί, αλλά ορισμένα μέλη της ζώνης του ευρώ πρέπει ακόμη να συνεχίσουν τη δημοσιονομική προσαρμογή ώστε να μειωθούν τα πολύ υψηλά επίπεδα χρέους. Όλα τα μέλη της ζώνης του ευρώ θα πρέπει να βελτιώσουν την ποιότητα των δημόσιων οικονομικών τους με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας και της απασχόλησης.

5) Οι επενδύσεις στη ζώνη του ευρώ μειώθηκαν έντονα κατά την αρχική φάση της κρίσης και ακόμη δεν έχουν επανέλθει στα μακροπρόθεσμα μέσα επίπεδά τους. Οι υποτονικές τάσεις των επενδύσεων είναι απότοκο του συνδυασμένου αντικτύπου της απομόχλευσης του ιδιωτικού τομέα, του χρηματοπιστωτικού κατακερματισμού και των αναγκαίων προσπαθειών δημοσιονομικής εξυγίανσης που οδήγησαν σε μείωση των δημόσιων επενδύσεων. Η αύξηση των επενδύσεων σε υποδομές και δεξιότητες είναι καίριας σημασίας προκειμένου να διατηρηθεί η ανάκαμψη και να δοθεί ώθηση στη δυνητική ανάπτυξη. Μεγάλο μέρος των επενδύσεων πρέπει να προέλθει από τον ιδιωτικό τομέα, αλλά οι δημόσιες αρχές μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών.

6) Στη ζώνη του ευρώ, η ροή πιστώσεων στην πραγματική οικονομία παραμένει υποτονική, ενώ ο κατακερματισμός των χρηματοπιστωτικών αγορών είναι ακόμα

έντονος παρά την υποχώρηση των πιέσεων στο δημόσιο χρέος. Η πρόσβαση σε χρηματοδότηση, ιδίως για τις ΜΜΕ, σε πολλά κράτη μέλη εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση η οποία κινδυνεύει να υπονομεύσει την οικονομική ανάκαμψη. Προς τον σκοπό αυτόν απαιτείται να αναληφθούν πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην αποκατάσταση των ροών πιστώσεων, στην εμβάθυνση των κεφαλαιαγορών και στην ενίσχυση της μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης της οικονομίας. Δράσεις όπως η ολοκλήρωση της εξυγίανσης των ισολογισμών των τραπεζών, η συνέχιση της ενίσχυσης των κεφαλαιακών αποθεμάτων ασφαλείας, όπου χρειάζεται, οι έλεγχοι ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού και οι προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων συμβάλλουν ώστε να εντοπιστούν τυχόν εναπομένοντα ευάλωτα σημεία και να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη σε ολόκληρο τον τομέα. Σημαντική πρόοδος έχει επιτευχθεί όσον αφορά την Τραπεζική Ένωση, ιδίως με τη σύσταση του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού και με τη συμφωνία για τον ενιαίο μηχανισμό εξυγίανσης.

7) Η χρηματοπιστωτική κρίση κατέδειξε τα υφιστάμενα κενά στην αρχιτεκτονική της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Στις 28 Νοεμβρίου 2012, η Επιτροπή εξέδωσε σχέδιο για μια βαθιά και ουσιαστική Οικονομική και Νομισματική Ένωση με στόχο τη δρομολόγηση ενός ευρωπαϊκού διαλόγου. Στις 5 Δεκεμβρίου 2012, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, σε στενή συνεργασία με τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τον Πρόεδρο της Ευρωομάδας και τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, εξέδωσε την έκθεση, η οποία στηρίζεται σε μια σειρά ιδεών από το σχέδιο στρατηγικής της Επιτροπής, και περιλαμβάνει ένα χρονικό πλαίσιο και μια διαδικασία σταδίων για την ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέφρασε τις απόψεις του στο ψήφισμά του της 20ής Νοεμβρίου 2012. Έκτοτε πραγματοποιήθηκαν σημαντικά βήματα. Η περαιτέρω ανάπτυξη της ΟΝΕ θα απαιτήσει μια σταδιακή προσέγγιση που θα συνδυάζει αλληλεγγύη με πειθαρχία. Η νομοθεσία του «εξάπτυχου» και του «δίπτυχου» προβλέπει μια πρώτη επανεξέταση της εφαρμογής τους μέχρι το τέλος του 2014.

ΣΥΝΙΣΤΑ στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να αναλάβουν δράση, τόσο μεμονωμένα όσο και συλλογικά, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων του Συμβουλίου όσον αφορά τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών, αλλά ιδίως στο πλαίσιο του συντονισμού της οικονομικής πολιτικής εντός της Ευρωομάδας, κατά την περίοδο 2014-2015, ώστε:

1. Να προωθήσουν και να παρακολουθούν, σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή, την εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στους τομείς που έχουν σημασία για την ομαλή λειτουργία της ζώνης του ευρώ προκειμένου να ευνοήσει τη σύγκλιση και την προσαρμογή των εσωτερικών και εξωτερικών ανισορροπιών. Να αξιολογήσουν και να ενισχύσουν την πρόοδο που πραγματοποιείται όσον αφορά τις δεσμεύσεις στον τομέα των μεταρρυθμίσεων για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ τα οποία εμφανίζουν υπερβολικές ανισορροπίες, που απαιτούν αποφασιστική δράση για τον περιορισμό των αρνητικών δευτερογενών αποτελεσμάτων στα υπόλοιπα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ και να προωθήσουν κατάλληλες πολιτικές στις χώρες με μεγάλα πλεονάσματα για τη βελτιστοποίηση των θετικών δευτερογενών αποτελεσμάτων. Να διεξάγουν τακτικά θεματικές συζητήσεις σχετικά με τις διαρθρωτικές πολιτικές με δυνητικά σημαντικές δευτερογενείς επιπτώσεις εστιάζοντας στη μείωση της υψηλής φορολογικής επιβάρυνσης της εργασίας και τη μεταρρύθμιση των αγορών υπηρεσιών.

2. Να συντονίζουν τις δημοσιονομικές πολιτικές των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή, ιδίως κατά την αξιολόγηση των

σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων με σκοπό να εξασφαλιστεί μια συνεκτική και φιλική προς την ανάπτυξη δημοσιονομική πολιτική σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Να βελτιώσουν την ποιότητα και τη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών εντείνοντας τις επενδύσεις σε ενσώματα και άυλα στοιχεία σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο. Να μεριμνήσουν ώστε να ενισχυθούν τα εθνικά δημοσιονομικά πλαίσια, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών δημοσιονομικών συμβουλίων.

3. Να διασφαλίσουν την ανθεκτικότητα του τραπεζικού συστήματος, ιδίως με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων κατά την παρακολούθηση των ελέγχων ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού και των προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων, και με την εφαρμογή των κανονισμών για την Τραπεζική Ένωση, συμπεριλαμβανομένων των περαιτέρω εργασιών που προβλέπονται κατά τη μεταβατική περίοδο του ενιαίου μηχανισμού εξυγίανσης (ΕΜΕ). Να ενθαρρύνουν τις επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα και να αυξήσουν τη ροή πιστώσεων στην οικονομία, μέσω δράσεων για τη βελτίωση της πρόσβασης των ΜΜΕ σε πιστώσεις, της εμβάθυνσης των κεφαλαιαγορών, της επανεκκίνησης της αγοράς τιτλοποίησης, σύμφωνα με τις προτάσεις και το χρονοδιάγραμμα που προβλέπει η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής οικονομίας.

4. Να προωθήσουν τις εργασίες για την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης και να συμβάλουν στη βελτίωση του πλαισίου οικονομικής εποπτείας στο πλαίσιο της αναθεώρησης που προβλέπεται για το τέλος του 2014.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος